

The Hague Security Delta

Strategie en urgentieprogramma

The Hague Security Delta

2015 - 2020

The Hague **Security Delta**

Inhoud

Hoofdpunten	2
Inleiding.....	3
HSD: het nationale veiligheidscluster.....	3
Strategische positionering: HSD landelijke ambities	5
Strategische positionering: HSD Regionale ambities.....	7
Strategische positionering: HSD Partners.....	7
Urgentieprogramma 2015 - 2018.....	8
<i>Actielijnen</i>	8
<i>Acties</i>	8
Rol Stichting HSD en HSD-Office.....	17
Bijlagen	19
Bijlage 1 – Regionale ambities.....	19
De ambities van de regio Den Haag.....	19
De ambities van de regio Brabant.....	21
De ambities van de regio Twente	23
Bijlage 2 – Doelstellingen HSD	26
Bijlage 3 – Rolverdeling van de triple helix partners	27
Bijlage 4 – HSD in een internationale vergelijking met andere clusters	29
Bijlage 5 - Rol HSD-Office	31
Bijlage 6 – Services HSD partnership	32

Hoofdpunten

In 2020:

- heeft HSD zich ontwikkeld tot het grootste en meest zichtbare veiligheidscluster in Europa met een omzet van ten minste 12.0 miljard euro en 75.000 banen bij 4.000 bedrijven.
- werken de regionale triple helix partners zodanig samen dat een internationaal zichtbaar *safety and security* kenniscluster is ontstaan die het hele palet van traditionele en niet-traditionele veiligheid, en van conceptuele tot technologische kennis afdekt.
- **Is HSD de 'secure & safe gateway' naar het Europese achterland.**
- bestaat een uniforme, werkbare PPS-aanpak voor het creëren van maatschappelijk en economisch rendement, gestuurd door een innovatieagenda en een verwervingsagenda waarmee innovatiegelden kunnen worden gekoppeld aan consortia.
- zijn de regionale ontwikkelingsmaatschappijen dusdanig goed aangesloten op de triple helix dat zij een relevante portefeuille hebben opgebouwd in het domein van safety&security, een return on investment hebben op hun investeringen/participaties en tevens een specifiek netwerk van private (co)financiers opgebouwd.
- is de mondiale zichtbaarheid van HSD evident door de inrichting van *White Pearl projects of Living Labs*.
- HSD heeft zich ontwikkeld tot onderdeel van een Europese *Knowledge and Innovation Community (KIC) Security*.
- zijn hechte samenwerkingsverbanden georganiseerd met de internationale veiligheidsclusters van EU, Singapore, Ottawa en Oostkust US.
- is de Cyber Security Academy (inter)nationaal zichtbaar en zal ten minste 20 procent van de studenten uit het buitenland afkomstig zijn.
- heeft HSD op basis van een Human Capital Agenda Safety & Security een talentcommunity ontwikkeld ten behoeve van een optimale afstemming van onderwijs met de arbeidsmarkt in het veiligheidsdomein.
- is de HSD Campus uitgegroeid tot het innovatiecentrum veiligheid met een leidende positie op het gebied van: Cyber Security, Critical Infrastructure, Forensics, Urban Security, National Security.

Inleiding

Het voorliggende document is opgesteld als sturing instrument voor de HSD Board. Het geeft de strategie van HSD als nationaal veiligheidscluster voor de jaren 2015-2020. HSD is een open cluster waarbij organisaties uit de triple helix in Nederland zich kunnen aansluiten. De HSD strategie is daarmee van en voor de HSD partners. Het urgentieprogramma geeft aan waarop wordt ingezet om de strategie te bereiken. Hieruit voort vloeit jaarlijks een activiteitenplan inclusief begroting van HSD-Office.

HSD: het nationale veiligheidscluster

The Hague Security Delta (HSD) is het nationale veiligheidscluster en zal zich ontwikkelen tot belangrijkste veiligheidscluster in Europa en één van de belangrijkste veiligheidsclusters in de wereld. HSD ontwikkelt zich in dit kader tot de belangrijkste toegangspoort naar Europa voor internationale organisaties en bedrijven op het terrein van veiligheid, zowel digitaal als fysiek.

HSD: het nationale veiligheidscluster, is een triple helix organisatie waarin overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen samenwerken met als doel het creëren van economisch rendement (banen) en maatschappelijk rendement (veiligheid door innovatie).

Als nationale veiligheidscluster zal HSD **zich nationaal en internationaal profileren als de 'kennishub' en het 'innovatieplatform' voor het veiligheidsdomein, dat *safety* en *security* omvat**. Dit vereist een brede, multidisciplinaire aanpak. HSD zal een betekenisvolle bijdrage leveren aan het Topsectorenbeleid van de regering, in het bijzonder aan de Topsector High Tech Systems en Materialen (HTSM). De samenwerking richt zich op nationale veiligheid, cyber security, vitale infrastructuur, forensics, urban security, en education & research.

De Stichting HSD heeft als opdracht het HSD nationale veiligheidscluster te organiseren en tot wasdom te brengen. In de stichting werken regionale clusters hecht samen: Den Haag (nationale veiligheidsinnovatiecentrum en stichting HSD), Brabant (Dutch Institute for Technology Safety and Security - DITSS) en Twente (Twente Safety and Security – TSS). De HSD Campus is gevestigd in Den Haag.

Het HSD-Office is de uitvoeringsorganisatie van de stichting en heeft tot taak de gezamenlijk door de partners geformuleerde ambities waar te maken door zich te ontwikkelen tot krachtige regisseur en stimulator van de **'triple helix' waarbij overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen hecht samenwerken in een publiek privaat partnerschap gericht op maatschappelijk en economisch rendement**.

De voorwaarden hiervoor zijn aanwezig, want "met The Hague Security Delta heeft Nederland de kennis in huis om in te spelen op de wereldwijd toenemende vraag naar oplossingen voor veiligheidsvraagstukken" (Regeringsreactie op het WRR-rapport *Naar een lerende economie*, 2013).

De Nationale Innovatieagenda Veiligheid (NIAV), die onder leiding van de HSD Office is opgesteld, geeft richting aan de ontwikkeling van economisch rendement door innovatie. De NIAV moet daarom in samenhang met deze strategie worden gelezen. De vraagzijde, geformuleerd in termen van maatschappelijke uitdagingen, is voor het bepalen van de innovatiebehoefte leidend. Economisch rendement volgt daarom uit innovaties.

Nationale Innovatieagenda Veiligheid (NIAV): sleutel voor maatschappelijk en economisch rendement

De NIAV maakt gerichte consortiavorming mogelijk. Consortia worden rond concrete innovatieprojecten **geformeerd die gefinancierd worden door de vele op thema's en speerpunten financieringsinstrumenten die Nederland en de EU rijk zijn.** Deze financieringsinstrumenten variëren van nationale subsidies tot **internationale programma's als Horizon 2020.** Een voorwaarde voor succes is dat de innovaties vermarkt kunnen worden. Dit betekent dat maatschappelijk en economisch rendement nauw op elkaar moeten aansluiten door het gezamenlijk optrekken van kennisinstellingen, bedrijfsleven en overheden. Voor het vermarkten van innovaties spelen bijvoorbeeld regionale ontwikkelingsmaatschappijen een belangrijke rol. Daarnaast is het van belang dat inzicht bestaat in de grote verwervingstrajecten. HSD faciliteert de ontwikkeling van een nationale verwervingsagenda die in 2016 naast de NIAV sturing aan het proces van innovatie en economische ontwikkeling geeft. Daarnaast zal HSD om de toegang tot de internationale markt te vergroten door nieuwe markten te identificeren, overeenkomsten/MOU aan gaan met soortgelijke clusters in het buitenland en de toegang tot Europese financieringsinstrumenten zoals Horizon 2020 faciliteren.

De lange termijn doelstelling is om de NIAV te koppelen aan het proces van de Strategie Nationale Veiligheid en uiteindelijk te komen tot een nieuw nationaal systeem dat richting geeft aan het opstellen en uitvoeren van een Nationale verwervingsagenda voor het veiligheidsdomein. HSD faciliteert dit proces en organiseert de samenwerking binnen de triple helix.

Begrippen

HSD, het Nationale Veiligheidscluster: de gehele nationale triple helix organisatie van samenwerkende overheden, kennisinstellingen en bedrijven. Als over HSD wordt gesproken, wordt de nationale veiligheidscluster bedoeld.

HSD Campus: nationaal innovatie centrum veiligheid (exploitatie door Gemeente Den Haag).

Stichting HSD: de overkoepelende stichting die de triple helix samenwerking moet organiseren en stimuleren, bestaande uit HSD Board, het HSD Executive Committee en HSD-Office.

HSD Office: de uitvoeringsorganisatie van de Stichting HSD.

Strategische positionering: HSD landelijke ambities

Om de maatschappelijke uitdagingen aan te gaan en de werkgelegenheid en het verdienvermogen in Nederland verder te stimuleren streven de samenwerkende regionale partners ernaar, HSD zich te laten ontwikkelen tot belangrijkste veiligheidscluster in Europa en één van de leidende veiligheidsclusters van de wereld. HSD ontwikkelt zich tot de toegangspoort naar Europa voor internationale organisaties en bedrijven op het terrein van veiligheid, zowel digitaal als fysiek.

Deze strategische doelstelling biedt houvast voor het nationale veiligheidscluster om bestaande capaciteiten te combineren met het maximaliseren van het rendement. Dit moet leiden tot:

- Aantoonbare verbetering van de weerbaarheid en crisisbestendigheid voor Nederland tegen lagere kosten
- Aantoonbaar positief effect op de vestiging van grote ondernemingen en internationale organisaties
- Significante groei in hoogwaardige veiligheid gerelateerde werkgelegenheid
- Verdubbeling van het veiligheid gerelateerde bruto nationaal product o.a. door internationale concurrentie positie verbetering.
- HSD campus als nationaal innovatie centrum veiligheid is het levend middelpunt van het cluster waar men elkaar ontmoet, waar training, opleiding en events plaats vinden en waar concrete triple helix innovatieprojecten gerealiseerd worden;
- Internationale gerenommeerde naamsbekendheid van het cluster door middel van handelsmissies, conferenties, branding en acquisitie
- Een krachtige relatie met de Europese Unie en overzeese security clusters, in het bijzonder met Canada, de Verenigde Staten, Singapore en het Verenigd Koninkrijk

De landelijke ambities in termen van omzet en werkgelegenheid zijn weergegeven in onderstaande tabel. HSD wil minimaal mee groeien met de wereldwijde groei van het veiligheidsdomein. Belangrijke voorwaarde hiervoor is dat de triple helix partners HSD zien als hét vehikel om de maatschappelijke uitdagingen en economische kansen op het gebied van veiligheid op te pakken. De triple helix partners verplichten zich met de gestelde doelen tot een actieve inbreng.

Landelijke doelstellingen	2014	2020	2025
Omzet	€ 6.0 mld	€ 12.0 mld	€ 14.0 mld
Toegevoegde waarde	€ 2.5 mld	€ 5.3 mld	€ 6.8 mld
Banen	61.500	75.000	85.000
Bedrijven	3.100	4.000	4.500

Naast de doelstellingen in termen van omzet en werkgelegenheid (outcomes) zijn prestatie-indicatoren op het vlak van innovatie en bedrijvigheid (outputs) en ten aanzien van de 'enablers' (inputs) geformuleerd. De directe invloed van de security delta regio's is immers het grootst op de enablers, waarmee de voorwaarden voor innovatie en bedrijvigheid worden geschapen. Dit resulteert op zijn beurt in maatschappelijk en economisch rendement (zie *Figuur 1*).

Figuur 1: Relatie tussen enablers, innovatie en bedrijvigheid en maatschappelijk en economisch rendement

Bron : Policy Research Corporation

De doelstellingen en bijbehorende prestatie-indicatoren zijn afgeleid van het 'Innovation Union Scoreboard' van de Europese Commissie en de 'Global Competitiveness Index' van het World Economic Forum en richten zich op verschillende dimensies zoals human capital, innovatie en economische impact. De indicatoren vormen de basis voor een vergelijking van de huidige situatie met het beoogde resultaat in 2020 en – op de langere termijn – in 2025. De landelijke ambities gericht op de enablers voor groei en innovatie en bedrijvigheid in het veiligheidsdomein zijn hieronder weergegeven.

INNOVATIE EN BEDRIJVGHEID			
Indicator	Nu	2020	2025
Aantal bedrijven op gebied van veiligheid	3.100	4.000	4.500
Private R&D uitgaven voor projecten gericht op veiligheid	€ 100 mln	€ 200 mln ¹	€ 230 mln
Aantal bedrijven op gebied van veiligheid in MKB innovatie top-100	11	14 ²	16
ENABLERS			
Indicator	Nu	2020	2025
Beschikbaarheid van voldoende human capital			
Aantal eerstejaars studenten binnen domein van security ³			
- MBO	2707	p.m	p.m.
- HBO	1666		
- WO	1549		
% pas afgestudeerden binnen veiligheidsdomein met werk op niveau			
- MBO			
- HBO	27%	p.m.	p.m.
- WO	64%		
	84%		
Aanwezigheid van een open, excellent onderzoek systeem			
% internationale studenten (hoger onderwijs)			
- HBO	5,1%	7,5%	10%
- WO	10,3%	15%	20%
Aantal promovendi/onderzoekers	457	557 ⁴	631
Voldoende financiële ondersteuning			
Publieke R&D uitgaven (voor projecten gericht op veiligheid)	€ 43 mln	€ 86 mln ⁵	€ 98 mln
Internationaal concurrerend voorzieningenniveau			
Positie in 'Ease of Doing Business' Index, The World Bank	28	26	25
Flexibele arbeidsmarkt: arbeidsmarktefficiëntie in Global competitiveness Index	23	21	20
Competitiveness Index			

¹ Stijgt mee met de beraamde omzetgroei

² Stijgt mee met het beraamde aantal bedrijven

³ Ook afgestudeerden van technische opleidingen in Nederland vinden een beroep in de veiligheidsclusters. Het totale aantal mbo, hbo en wo studenten in Nederland dat was ingestroomd in een technische opleiding (in 2013) is respectievelijk 131.362, 19.000 en 6.000 (=156.362 totaal). Bron: Rapportage Nationaal Techniepact, één jaar na ondertekening (mei 2014)

⁴ Stijgt mee met het beraamde aantal banen

⁵ Stijgt mee met de beraamde omzetgroei

Strategische positionering: HSD Regionale ambities

De landelijke ambities zijn een optelsom van de regionale ambities en de ambitie om dit op nationaal niveau te verbinden. Door interregionale en nationale samenwerking is de optelsom uiteindelijk meer dan de som der delen.

Er zijn verschillende regionale profielen:

- Den Haag richt zich op nationale veiligheid, bescherming vitale infrastructuur, cyber security & forensics en trekt binnen de Digitale Steden Agenda, het thema veiligheid, met inbegrip van urban security;
- Brabant richt zich op high tech, camera & sensor technologie en data, design en social innovation;
- Twente richt zich op nano technologie, safety, sociale veiligheid en radar & sensortechnologie.

Deze inspanningen zijn deels complementair. De drie regio's hebben een organisatievorm gericht op het faciliteren van de triple helix samenwerking rondom de genoemde thema's. Allen hebben een doelstelling die zowel maatschappelijk als economisch rendement nastreeft. De afzonderlijke ambities inclusief indicatoren zijn terug te vinden in de bijlage 1.

Strategische positionering: HSD Partners

De landelijke ambities zijn gaan over het totaal van het nationale cluster en kent gerichte actie richting en met de HSD-partners. Het HSD cluster is een open cluster waar organisaties zich aan kunnen verbinden als HSD partner. Het HSD partnership kent drie vormen, namelijk founding, premium en netwerk partnership. Het partnership kent een financiële bijdrage: founding €40.000,- per jaar, premium €20.000,- of €5.000,- voor MKB bedrijven met minder dan 50 werknemers en netwerk partner €1.000,-. Hiertegenover staan services vanuit HSD-Office. De uitwerking hiervan per partnership is opgenomen in de bijlage.

Een belangrijk element is het partnership is een actieve participatie in het HSD-cluster. De wederkerigheid vanuit HSD zit in het actief betrekken en faciliteren richting consortia en concrete nationale innovatie projecten met triple helix partners.

Urgentieprogramma 2015 - 2018

Actielijnen

De visie en de daaraan gekoppelde landelijke en regionale doelstellingen van de nationale veiligheidscluster vormen de basis voor de ontwikkeling van het nationale veiligheidscluster. Om de doelstellingen te realiseren en op de voortgang hiervan te kunnen sturen is een doorvertaling naar concrete actie noodzakelijk.

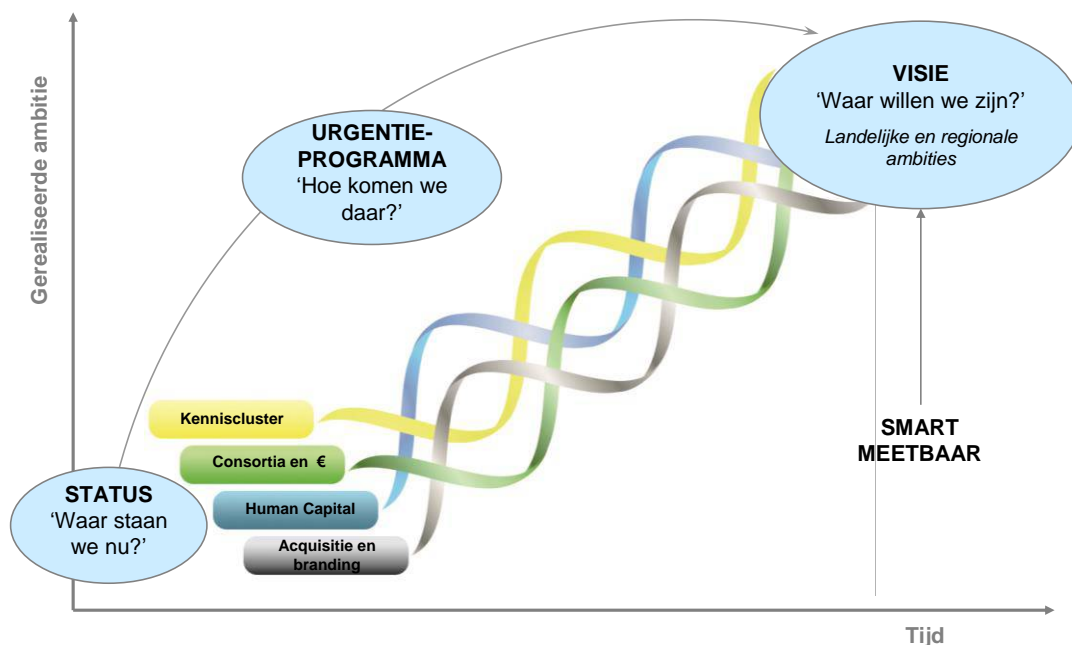
Figuur 3 presenteert het grondplan voor het Urgentieprogramma 2015-2017. Hierin worden vier concrete actielijnen ten behoeve van het intensiever stimuleren van het nationale veiligheidscluster in een toekomstbestendige context en in een samenhangend geheel geplaatst.

De vier actielijnen richten zich ieder op verschillende thema's die in onderlinge samenhang en elkaar versterkend bijdragen aan het realiseren van de ambities van HSD, zoals gevisualiseerd in onderstaande figuur.

De actielijnen zijn achtereenvolgens:

1. Uitbouw van een zichtbaar en werkend kenniscluster
2. Actief faciliteren van consortia en bijdragen aan heldere relatie tussen consortia, innovatiebudgetten en financieringsinstrumenten
3. Ontwikkeling van een Human Capital Agenda – Security
4. (Inter)nationale acquisitie en branding

Figuur 2: Grondplan met Actielijnen voor HSD Urgentieprogramma 2015-2017

Het grondplan benadrukt de 'helix'-vorm. Hiermee wordt enerzijds de wederzijdse afhankelijkheid en elkaar versterkende relatie tussen de actielijnen geëxpliciteerd, anderzijds de overlap die er soms bestaat tussen de actielijnen. Ook wordt hiermee de binding met de 'triple helix' gedachte gelegd: Kansen duurzaam verzilveren door verbondenheid en 'denken en handelen uit gezamenlijk belang' te vergroten.

Acties

Op basis van het grondplan kunnen korte en middellange termijn acties uitgewerkt worden die in onderlinge samenhang vanuit een gedeeld nationaal toekomstperspectief worden uitgevoerd. De inzet is erop gericht om tot een transparant totaalbeeld te komen. Op deze wijze wordt het mogelijk om alle triple helix stakeholders duidelijk te maken waarom wat en uiteindelijk door wie gedaan wordt of moet worden. Het HSD Office speelt een belangrijke rol in de initiatie en begeleiding van de acties (of het aanjagen en opvolgen ervan) in nauwe samenwerking met triple helix partners.

In onderstaande figuur wordt per actielijn concrete prioritaire acties geformuleerd.

Figuur 3: Een samenhangend geheel van acties

Actielijn	Acties
1 ZICHTBAAR EN WERKEND KENNIS-CLUSTER	Actie 1.1: Kennisontwikkeling Actie 1.2: Community ontwikkelingen Actie 1.3: Groei HSD Campus Actie 1.4: MKB Connect Actie 1.5: Kennisbrug
2 FACILITEREN CONSORTIA (INNOVATIE EN SAMENWERKINGS-TRAJECTEN)	Actie 2.1: Living Labs / White Pearl Projects / Accelerator Programma Actie 2.2: Verwervingsagenda (en koppeling NIAV) Actie 2.3: Profilering en koppeling triple helix partners aan geldstromen Actie 2.4: Begeleiden innovatietrajecten Actie 2.5: Samenwerking regionale ontwikkelingsmaatschappijen Actie 2.6: HSD Stimuleringsfonds Actie 2.7: Horizon 2020
3 HUMAN CAPITAL AGENDA SECURITY	Actie 3.1: Security Talent community en platform Actie 3.2: Cyber Security Academy en Instituut Safety&Security Actie 3.3: Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt Actie 3.4: Partnerschap met ICP
4 INTERNATIONALE ACQUISITIE EN BRANDING	Actie 4.1: Internationaal Acquisitie Programma Actie 4.2: Handelsbrug Actie 4.3: Waarde propositie Actie 4.4: Congressen en events

De operationalisatie van de acties vereist voortdurende verdieping en nadere uitwerking⁶. Dit betekent dat de actiepunten van het urgentieprogramma eenduidiger kunnen worden vastgesteld. Ook wordt op deze wijze helder in welke mate de acties bijdragen aan de gestelde doelen en welke rol de HSD-Office en de triple helix partners daarbij spelen.

Effectieve uitvoering van de acties is afhankelijk van een succesvolle samenwerking tussen de partners van de triple helix. Voor de prioritaire acties worden concrete doelstellingen gehanteerd zodat deze tussentijds kunnen worden opgevolgd en sturing mogelijk is wanneer de status van een actie dat vereist. Idealiter wordt ook een actiehouder aangeduid, die zich kan committeren aan de actie, een resultaat en een termijn waarop dit resultaat geleverd kan worden.

Een eerste concretisering hiervan wordt in de volgende paragrafen – per actielijn – weergegeven.

1. Uitbouw van een zichtbaar en werkend kenniscluster

Innovatie begint en eindigt met kennis. Kennis is nodig om richting te geven aan het innovatieproces en om de vraag naar innovaties te formuleren. Zonder kennis geen innovatie, en zonder innovatie geen economische ontwikkeling. Kortom, de productie en circulatie van kennis is de motor voor het verdienvermogen van Nederland. HSD als triple helixorganisatie is op deze gedachte gebaseerd.

HSD wil zich ontwikkelen als een herkenbaar en erkend nationaal en internationaal kennis- en innovatieplatform dat bijdraagt aan het aantrekken van innovatieve bedrijven en kennisinstellingen, en de samenwerking tussen de bestaande partners organiseert en stimuleert. Kennisontwikkeling geschiedt hoofdzakelijk in consortia bij de uitvoering van projecten. Kennis is een voorwaarde om het HSD-Office kwalitatief te laten bijdragen bij het organiseren van het innovatieproces binnen de triple helix. Het HSD-Office is geen kennisinstelling, maar verbindt kennisinstellingen ten behoeve van het innovatieproces aan zich.

⁶ Hoewel in dit document reeds een eerste concretisering wordt gegeven, zal het HSD Urgentieprogramma o.a. met inputs vanuit triple helix partners in de komende periode (oktober-december 2014) – in het HSD Jaarplan en de thema Jaarplannen – nog verdere (operationele) verdieping krijgen. Actiehouders worden komende maanden aangezocht of aangeduid: de acties uitgewerkt en opgepakt. Veel zaken zijn reeds in volle gang: een aantal verdient extra inspanning, uitwerking of verbinding.

Daarnaast heeft het HSD-Office kennis nodig voor strategievorming, behoeftebepaling, vraagarticulatie, valorisatie, kenniscirculatie, alsmede het creëren van synergie door het toetsen van voorgestelde innovaties aan de strategie, het op gang houden van de innovatiedynamiek door het afstemmen van onderzoeksactiviteiten, het bieden van een platform voor ideeën generatie en voor het herkennen van kansen op de internationale markt. Tevens zijn deze functies relevant om internationale en nationale innovatie- en kennisagenda's tot stand te brengen en valorisatie van ontwikkelde kennis mogelijk te maken.

Naast de strategisch inhoudelijke coördinatie is voor de aansturing van de Innovatiehuizen een meer technische **sturing en groepsfacilitering nodig. Deze vorm van sturing laat zich omschrijven als 'R&D integrator', gericht op het creëren van synergie tussen de innovatieprojecten door afstemming, coördinatie en het aandragen van creatieve, technische, sociaalpsychologische of bestuurlijke en organisatorische oplossingen.**

Overzicht van acties:

Actie en actiehouder	Titel	Omschrijving	Doelstelling(en)
1.1 HSD Nationaal Veiligheidscluster Stichting HSD	Kennis ontwikkeling	strategievorming, behoeftebepaling, vraagarticulatie, valorisatie en kenniscirculatie	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ondersteuning HSD-Office, portefeuillehouders in de board en Executive Committee met snel mobiliseerbare kennis ten behoeve van strategievorming, behoeftebepaling, vraagarticulatie, valorisatie en kenniscirculatie ➤ 'Kennis-broker' tussen wetenschap en praktijk, ➤ Trend- en foresight onderzoek ten behoeve van de strategie, de Nationale Innovatie Agenda Veiligheid, de vraagfunctie en agendasetting ➤ Inhoudelijke ondersteuning R&D integratie ➤ Het ontwikkelen van (strategische) concepten, scenario's en verkennende studies, vertaald naar HSD doeleinden, gekoppeld aan innovatiethema's, programmalijnen en strategische innovatie- en kennisagenda's van de veiligheidsministeries ➤ Het leggen van inhoudelijke relaties met de kennis- en onderzoeksprogramma's van onderwijsinstellingen op het gebied van Safety & Security in het algemeen en Cyber Security in het bijzonder van de LDE universiteiten, inclusief de nieuwe Cyber Security Academy en ENCS, de Haagse Hogeschool en Twente Safety & Security, IIPVV, NWO en andere universiteiten en hogescholen
1.2 HSD Office in samenwerking met HSD Nationaal Veiligheidscluster	Netwerk en community ontwikkeling	Activiteiten gericht op de vorming en instandhouding van het netwerk en communities	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tweewekelijkse HSD Cafés. Hierbij zal o.a. aangesloten worden bij de strategische kennisagenda van het Ministerie van V&J, Defensie en Buitenlandse Zaken en de NIAV van HSD ➤ Kennisondersteuning ten behoeve van netwerk en consortia ontwikkeling en innovatietrajecten ➤ Ontwikkeling inhoudelijke relatie tussen de nationale en internationale kennis- en onderzoeksprogramma's van onderwijs- en onderzoeksinstituten, inclusief de nieuwe Cyber Security Academy en ENCS, de Haagse Hogeschool en Twente Safety & Security, IIPVV, NWO en andere universiteiten en hogescholen;

Actie en actiehouder	Titel	Omschrijving	Doelstelling(en)
1.3 Gem. DH HSD-Office	Groei HSD Campus	Activiteiten gericht op de verdere ontwikkeling van het innovatiecentrum van het Nederlandse veiligheidscluster, o.a. door de koppeling met concrete projecten en living labs.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ontmoetings- en opleidingsfaciliteiten, flexibele kantoor- en vergaderruimtes; ➤ stimuleren van samenwerking tussen bedrijven, overheden en kennisinstellingen ➤ Jaarlijkse vestiging 15 nieuwe organisaties ➤ In gebruik name nieuwe verdieping (incl 1500m2 kantoorruimte) voor totaal beschikbare kantoorruimte van 3700m2 in 2015; ➤ Jaarlijks 5 nieuwe innovatieprojecten gerealiseerd op de Campus
1.4 MKB Connect HSD-Office	Versterking van het MKB	MKB Connect versterkt inzetten in de verschillende fasen van het innovatieproces	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Koppelen van MKB Connect aan de (betalende) netwerkpartners van HSD ➤ Uitbouw naar een landelijk netwerk met jaarlijkse 10% groei van partners ➤ Operationaliseren van het covenant tussen HSD, DITSS en TS&S ➤ Gecontinueerde fysieke aanwezigheid van MKB Connect , ook in andere regio's,; ➤ Retentie netwerkpartners, retentiegraad is maximaal 5 % in 2017
1.5 HSD Nationaal Veiligheids-cluster HSD-Office	Kennisbrug	Internationale bekendheid HSD verwerven en kennisuitwisseling middels samenwerkingsverbanden binnen en met EU, Singapore, Canada, Oostkust US clusters.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Organiseren van samenwerking tussen HSD en EU/Europese security sectoren gericht op vorming van Knowledge Innovation Community Security (KIC) ➤ MoU's met Singapore, Canada en Oostkust US ➤ Uitwisseling van kennis en personeel tussen de clusters

2. Faciliteren van consortia

De beschikbaarheid van voldoende kapitaal is van belang voor (internationale) bedrijven om zich in een land of regio te vestigen. HSD wil de aanwezige financieringsinstrumenten daarom beter toegankelijk maken voor de triple helix partners in alle stadia van innovatie en met verbinding met kapitaal voor groei. Hiertoe is een HSD financieringswijzer opgesteld. Faciliteren op van consortia (innovatie en samenwerkingstrajecten) en begeleiding van inhoud én proces en niet enkel ontsluiting van en/of toeleiding naar financieringsbronnen zodat consortia effectief met resultaat tot productontwikkeling of maatschappelijke innovatie komen en ideeën niet blijven hangen. Consortia die werken aan de innovatiespeerpunten weergegeven in de NIAV en die ontstaan door innovatie uitvragen en bijvoorbeeld de inzet van het HSD-stimuleringsfonds.

Overzicht van acties:

Actie en actiehouder	Titel	Omschrijving	Doelstelling(en)
2.1 HSD Nationaal Veiligheids – cluster HSD-Office IQ	Living Labs / White Pearl Projects / Accelerators	Ontwikkeling van living labs als proeftuin voor bedrijven en kennisinstellingen om hun innovaties in de praktijk te testen en concrete resultaten te tonen. Ontwikkeling van high profile referentieprojecten of White Pearl Projecten met een zodanige omvang en uitstraling dat ze HSD internationaal op de kaart zetten	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Jaarlijks minimaal 3 projecten in een 'living lab' ontwikkelen ➤ Jaarlijks minimaal 1 white pearl project ➤ Opzetten van een accelerator programma; voor start-ups is er intensieve begeleiding en advisering; ontwikkeling aan HSD verbonden business incubatie/ startersfinanciering
2.2 HSD Nationaal Veiligheids- cluster Ministerie van VenJ HSD-Office	Verwervings- agenda / koppeling NIAV	Concretiseren van de NIAV door publieke en private partijen hun R&D investeringen op elkaar af te stemmen door inzicht in verwervingsagenda	<ul style="list-style-type: none"> ➤ De ontwikkeling van een nationale investerings of /verwervings-agenda die vanaf 2016 naast de NIAV sturing aan het proces van innovatie en economische ontwikkeling gaat geven ➤ Samenwerking binnen consortia faciliteren van om kennis en kunde te bundelen en uitgangspunten van innovatieagenda te koppelen aan verwervingsagenda ➤ Creatie van duidelijkheid en massa in de verwervingstrajecten op het terrein van veiligheid (bundeling van vraag) Structurele inbedding van innovatie als onderdeel van de verwerving (o.a. door organiseren 'oploopjes', partijen als inkopers en juristen betrekken, best practices uit binnen- en buitenland zichtbaar maken (Waterschappen, Singapore)

<p>2.3</p> <p>IQ</p> <p>MKB Connect</p> <p>HSD-Office</p>	<p>Profilering en koppeling van triple helix partners aan geldstromen</p>	<p>Inzicht ontwikkelen in de (inter)nationale investeringsbudgetten die kunnen worden aangewend voor innovaties in het veiligheidsdomein</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Actieve ondersteuning van perspectievolle innovatietrajecten in verschillende levensfasen bij financieringsvraagstukken, onder meer door zicht bieden op financieringsbronnen voor fundamenteel en toegepast onderzoek, voor prototype financiering, marktintroductie en financiering voor groeiversnelling ➤ Verbeterde aansluiting tussen gelden van NWO, EU kaderprogramma's zoals Horizon 2020, AgentschapNL, V&JT/NCTV innovatieregeling, HSD Stimuleringsfonds, ROM participatiefonds, andere ROM financieringen en tot slot verstrekkers van risicokapitaal en banken ➤ Het organiseren van gezamenlijke profilering van triple helix partners t.b.v. Europese geldstromen (o.a. Horizon 2020)
<p>2.4</p> <p>HSD Nationaal Veiligheids-cluster</p>	<p>samenwerking begeleiden en innovatietrajecten</p>	<p>Inhoudelijke en procesmatige begeleiding</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ In slimme verbinding vraag en aanbod samenbrengen ➤ Opzetten 'project trusted network initiative' (in samenwerking met internet service providers, banken en AMS-IX en NL-IX oplossing tegen DDOS aanvallen uitwerken en implementeren)
<p>2.5</p> <p>IQ</p>	<p>Regionale ontwikkelingsmaatschappijen</p>	<p>Gezamenlijk optrekken bij het ontsluiten van financieringsmogelijkheden</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Actieve samenwerking met de regionale ontwikkelingsmaatschappijen, zoals IQ, BOM, en Oost NV ➤ Samenwerking vastleggen in een convenant
<p>2.6</p> <p>Gem. DH</p> <p>IQ</p> <p>HSD Nationaal Veiligheids-cluster</p>	<p>HSD stimuleringsfonds</p>	<p>Rendement van business en innovatie creatie optimaliseren</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Inhoudelijke en procesmatige begeleiding van samenwerkingspartners ➤ Onderzoek mogelijkheid van de doorontwikkeling van het HSD Stimuleringsfonds naar een proof-of-concept fonds en/of een business development fonds ondergebracht/samengebracht bij IQ. ➤ Jaarlijkse selectie van circa 20 naar 5 projectvoorstellen ingediend door samenwerkende bedrijven in de veiligheidssector, kennisinstellingen en overheden die per 1 januari van start kunnen gaan ➤ projecten afstemmen op de ontwikkeling, realisatie en validatie van nieuwe producten, diensten en/of faciliteiten; rendement hiervan wordt gemonitord
<p>2.7</p> <p>HSD Nationaal Veiligheids-cluster</p>	<p>Horizon 2020</p>	<p>Vorming van consortia en steun aan partners bij het ontwikkelen van voorstellen</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Inhoudelijke koppeling tussen de nationale en regionale kennisagenda's en de EU horizon 2020 R&D agenda ➤ Inzicht in en inventarisatie van mogelijkheden voor HSD consortia op de 'Grand Challenges' in het profielthema "Inclusive, innovative and secure societies" van het programma Horizon 2020 en de noodzakelijke combinatie Alpha, Beta en Gamma onderzoeksprojecten ➤ Faciliteren van consortia die voorstel gaan indienen in programma horizon 2020

3. Human Capital Agenda – Security

Essentieel voor het succes van HSD is de aanwezigheid van voldoende gekwalificeerd personeel en een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Bedrijven kiezen hun vestigingsplaats op basis van toegang tot de markt, kennis, kapitaal en talent. Daartoe stelt HSD met partners een strategische Human Capital Agenda Security op.

Overzicht van acties:

Actie en actiehouder	Titel	Omschrijving	Doelstelling(en)
3.1 HSD-Office	Security Talent platform en community	Door ontwikkelen van het Security Talent platform,	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Actieve betrokkenheid van meer partners en het op gang brengen van de dynamiek in de Security Talent community ondersteund door een talent portal met 5000+ bezoekers per maand ➤ Minimaal een sluitende businesscase voor de portal
3.2 CSA IS&S ENCS	Cyber Security Academy en Instituut Safety & Security: Univ. Leiden TU Delft Erasmus HHS ENCS	Opbouw en uitbouw van een brede Cyber Security Academy en een Instituut van Safety en Security en uitbouw (model) ENCS	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Honorering van een strategisch partnership project ingediend bij EU programma 'leven lang leren' ➤ Accreditatie van de executive master ➤ Jaarlijks minimaal 20 deelnemers executive master, vanaf 2017 eerste buitenlandse deelnemers ➤ Aansluiting regulier cyber en veiligheid onderwijs /kennisontwikkeling TU, UL, HHS met HSD, instituut S&S en CSA, mede uitmondend in participatie in triple helix innovatieprojecten en aangepaste curricula ➤ Het (model van) ENCS uitbouwen van testbeds op het gebied van cyber/vitaal naar meerdere vitale sectoren
3.3 HSD Nationaal Veiligheids-cluster HSD-Office	Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt	Matching samenwerkingen en onderwijs-arbeidsmarkt	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Honorering van een strategisch partnership project ingediend bij EU programma 'leven lang leren' ➤ Zichtbare ontsluiting van onderwijs, stage en vacatureaanbod via de portal securitytalent.nl en aangepaste curricula
3.4 IPC Gem. DH HSD-Office	Partnerschap met International Community Platform (IPC)	Uitbouw strategisch partnerschap	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Minimaal 1 gezamenlijk talent event per jaar ➤ Groei van 5 HSD internationale partners per jaar die aansluiten bij ICP ➤ Uitbouw van ICP naar nationaal niveau, mede door de samenwerking met HSD

4. Internationale acquisitie en branding

De HSD ambitie impliceert dat enkel autonome groei binnen de sector niet voldoende zal zijn om de doelstellingen te behalen. Om die reden is focus op internationale acquisitie en branding een belangrijk speerpunt van HSD. Hierbij wordt enerzijds gefocust op het aantrekken en betrekken van internationale security bedrijven en anderzijds op het vermarkten van kennis van Nederlandse bedrijven in het buitenland.

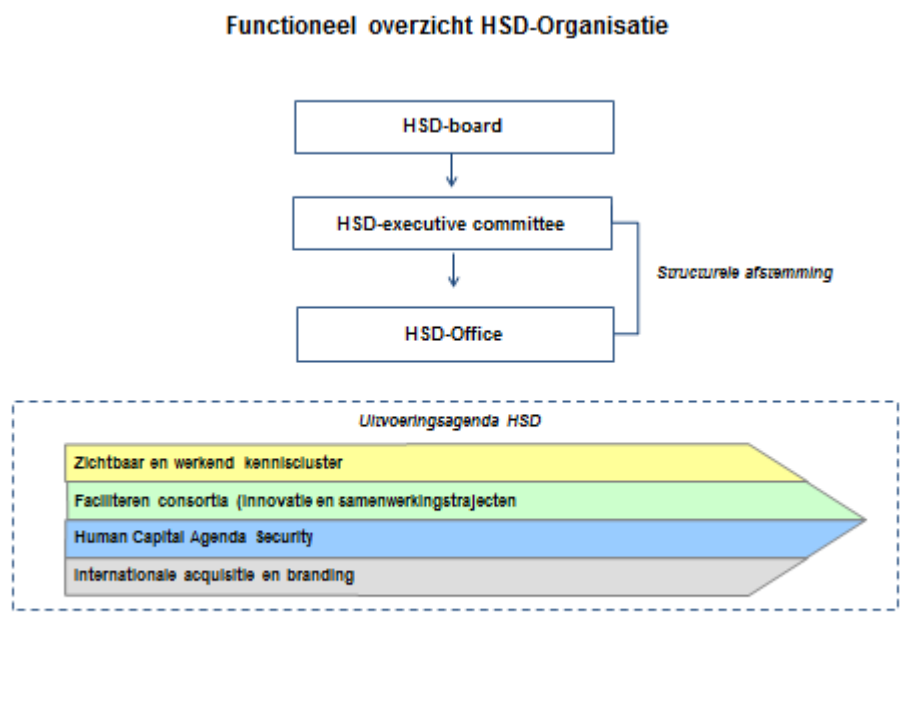
Overzicht van acties

Actie en actiehouder	Titel	Omschrijving	Doelstelling(en)
4.1 IQ MKB Connect HSD-Office	Internationaal acquisitieprogramma	Aantrekken van (buitenlandse) bedrijven en instellingen	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Opening van een HSD buitenlanddesk dan wel een landingsprogramma voor buitenlandse ondernemingen ➤ Intensivering samenwerking met het Security Acquisitie Platform (SAP) en Innovation Quarter ➤ Jaarlijks steven naar de vestiging van 15 security bedrijven en instellingen in Nederland. ➤ Aanwas van 200 arbeidsplaatsen drie jaar na de vestiging; inzetten Europese hoofdkantoren en R&D faciliteiten. ➤ Focusering op organisaties die strategisch met toegevoegde waarde voor het huidige cluster ➤ Focus op regio's in VS en Canada, het Verenigd Koninkrijk en op sub sectoren als Cyber Security, ICT/security oplossingen en forensics. ➤ Ontwikkeling van een meerjarig strategisch acquisitieplan IQ/HSD; ➤ leads inventariseren; ➤ Instelling HSD ambassadeurs <p>Aansluiting op strategisch reisplan op nationaal niveau</p>
4.2 IQ HSD Nationaal Veiligheidscluster HSD-Office	Handelsbrug	Jaarlijkse handelsmissies EU landen (België, DL, UK, Fr) en/of Singapore, Canada, Oostkust US en BRICS landen	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Borging van krachtige bestuurlijke vertegenwoordiging in handelsmissies naar speerpunt landen ➤ Security als specifiek onderwerp bij handelsmissies dan wel jaarlijks een eigen HSD handelsmissies organiseren naar EU landen en/of Singapore, Canada, Oostkust US en BRICS landen
4.3 HSD-Office	Waarde propositie	Communicatie en branding	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ontwikkeling van een op lokaal/regionaal/nationaal niveau geïmplementeerde internationale waarde propositie ➤ Ontwikkeling en implementeren van een online marketing strategie ➤ Website door ontwikkelen tot een portal. ➤ Jaarlijks presenteert HSD zich minimaal 3x op een vooraanstaand internationaal congres/event ➤ White Pearl Projecten ontwikkelen/realiseren met oog op internationale zichtbaarheid

Actie en actiehouder	Titel	Omschrijving	Doelstelling(en)
4.4 HSD Nationaal Veiligheids-cluster HSD-Office	Organiseren congressen/ evenementen		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Jaarlijks minimaal één internationaal toonaangevend congres of ander evenement organiseren waarin projecten voortkomend uit de innovatiehuizen en living labs worden gepresenteerd ➤ Terugkerende bilaterale bijeenkomsten met de beoogde samenwerkingspartners naar EU, Singapore, Canada, Oostkust US en VK <p>Jaarlijks worden minimaal 5 (inter)nationale congressen geacquireerd voor Den Haag en/of NL</p>

Rol Stichting HSD en HSD-Office

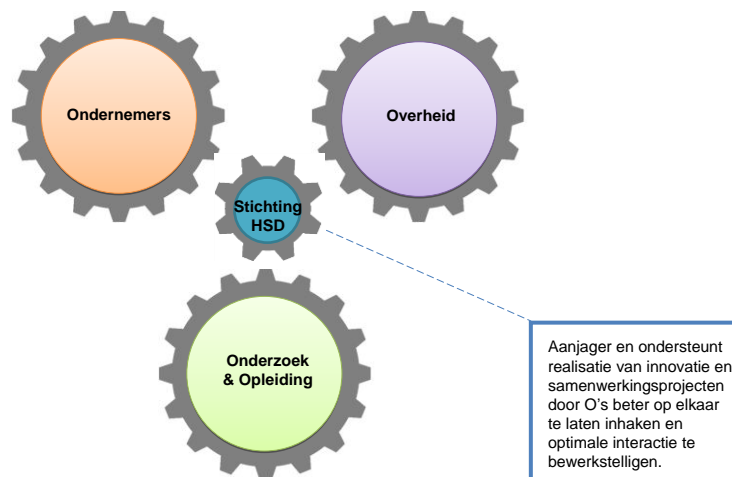
Figuur 4: Rol Stichting HSD

De clusterorganisatie van Stichting The Hague Security Delta bestaat uit de HSD-board, die de strategische koers bepaalt, het HSD executive committee als uitvoeringsorgaan en de directie i.s.m. HSD-Office als dagelijks uitvoerder. De HSD-board is eindverantwoordelijk voor de koers (strategie) en realisatie van de gemaakte afspraken die voortvloeien uit het Urgentieprogramma. De vier O's (Ondernemen, Onderzoek & Opleiding, en Overheid) zijn vertegenwoordigd in de HSD-board.

HSD is geen bedrijf, géén kennisinstituut en geen overheidsorganisatie. De Stichting, met als uitvoerder de HSD-Office functioneert optimaal als onafhankelijk platform tussen deze drie partijen door voortdurende de optimale interactie tussen deze partijen te bewerkstelligen. Dit wordt gevisualiseerd in *Figuur 4*.

Figuur 5: Rol Stichting HSD

Figuur 5 illustreert dat door middel van slimme samenwerking en door meer dan vanuit regionale silo's of via losse projecten te werken aan gezamenlijke nationale ontwikkeling, er synergie ontstaat en is het resultaat meer dan de som der delen. Het 'HSD-Office', de clusterorganisatie, heeft tot taak de gezamenlijk door de partners geformuleerde ambities waar te maken door zich te ontwikkelen tot krachtige regisseur en stimulator van de 'triple helix' binnen het veiligheidsdomein dat *safety* en *security* omvat.

Het HSD-Office ondersteunt de stichting HSD en helpt haar de landelijke en regionale doelstellingen te realiseren. Als krachtig regisseur en aanjager, ondersteunt de HSD-Office hiermee de realisatie van het beoogde economische en maatschappelijke rendement. De HSD-Office stelt zich dan ook ten doel om in samenwerking met de triple helix partijen: het fundament van het veiligheidscluster (de *enablers*) te versterken; innovatie en bedrijvigheid (de *outputs*) te versnellen; en zodoende verdienvermogen en werkgelegenheid (de *outcomes*) te ontwikkelen.

HSD-Office heeft een makelende functie gericht op het behalen van het economisch en het maatschappelijk rendement van de triple helix, met inbegrip van het op gang brengen van de kenniscirculatie. HSD-Office zal bestaan uit een kernorganisatie die het algemeen belang van het cluster dient en in balans is met de 'in kind' bijdragen van partners die zich vanuit ieders eigen belang aan HSD verbinden. HSD-Office verbindt zich in een netwerk met andere (publieke) organisaties die een makelende rol hebben, zoals o.a. Dutch Institute Technology Safety&Security (DITSS), Twente Safety&Security (TS&S), de regionale ontwikkelingsmaatschappijen, KvK, NFIA, RVO, NWO/IIPVV en enkele gerelateerde branchorganisaties zoals NIDV, ICT Nederland en FME/CWM. HSD-Office beschikt daartoe over een kennisfunctie, zonder zich tot kennisinstelling te ontwikkelen. Daarnaast kan HSD-Office uiteraard waar nodig strategische/inhoudelijke kennis en onderzoekscapaciteit inhuren; bij diverse HSD-Partners naar gelang de gezochte kennis, bij voorkeur bij een combinatie van/consortia van HSD-partners.

In bijzonder richt het HSD-Office zich op de uitvoering van het urgentieprogramma op taakniveau in bijlage 5 omschreven.

Bijlagen

Bijlage 1 – Regionale ambities

De ambities van de regio Den Haag

De regio Den Haag zet in op de topsector security, naast cleantech en medical. De recent opgericht regionale **ontwikkelingsmaatschappij Innovation Quarter werkt nauw samen met de Delta's zoals HSD en legt de nadruk** op technologisch cross-overs. De lokaal/regionale ambities van Den Haag sluiten nauw aan bij de landelijke ambities van HSD, ook voor wat betreft acquisitie van internationale hoofdkantoren, banen met hoge toegevoegde waarde die mede leiden tot afgeleide banen, crossovers tussen regionale topsectoren, aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt etc. Hieronder volgt een vertaling van de ambities naar kwantitatieve doelstellingen voor de regio.

Den Haag staat al ruim een decennium op de wereldkaart als 'Stad van vrede en recht', maar herbergt ook steeds meer wereldspelers op het vlak van 'veiligheid'. Inzet op HSD is voor Den Haag van belang om de teruglopende werkgelegenheid te compenseren. Ook het collegeakkoord 2014-2018 geeft aan waar op ingezet wordt: "Om naast het uitbouwen van sterke clusters (zoals vrede en recht, toerisme, veiligheid, ICT en congressen) volop de ruimte te geven aan nieuwe initiatieven van jonge, creatieve, innovatieve ondernemers. Den Haag is een internationale stad en steeds meer internationale hoofdkantoren vestigen zich hier. We kunnen nóg aantrekkelijker worden voor jong talent en innovatieve bedrijven. Grote internationale blockbusters die de stad op de kaart zetten en 100.000 bezoekers trekken. Investeren in nieuwe kennisclusters zoals Security Delta. Krachtenbundeling is belangrijk met bedrijven, kennisinstellingen en overheden in de Metropoolregio Rotterdam Den Haag, de regio (Westland, Greenport), Amsterdam (toerisme) en Eindhoven en Twente (veiligheid en technologie).

Voor Den Haag geldt dat de gemeente de grootste clustering van veiligheid gerelateerde bedrijven en organisaties van Nederland kent. Den Haag huisvest veel internationale organisaties met een duidelijke veiligheidscomponent, zoals de Organization for the Prevention of Chemical Weapons (OCPW), het NATO Communications and Information Agency (NCIA), Europol en het Europol, Europese Cybersecurity Centre. Daarnaast is Den Haag vestigingsplaats van nationale veiligheid gerelateerde organisaties, zoals het ministerie van Veiligheid een Justitie waaronder de Nationale Politie, de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en het Nationale Cyber Security Centrum vallen, het ministerie van Defensie en het ministerie van Binnenlandse Zaken, waaronder de Algemene Inlichtingen en Veiligheidsdienst (AIVD) valt. Ook **vele 'security' bedrijven zijn** gevestigd in Den Haag zoals KPN, Siemens, Fox-IT, Deloitte en AGT en niche spelers als Riscure, Redsocks, Aerealtronics. Authasas en E-Semble om er maar een paar te noemen. Bovendien kent de Haagse regio kennis en onderwijs instellingen met veel aandacht voor security, waaronder Technische Universiteit van Delft, Universiteit Leiden/Haagse Campus, de Haagse Hogeschool, hun gezamenlijke Cyber Security Academy en daarnaast TNO, HCSS en ENCS. Hiermee is Den Haag op zich zelf reeds het grootste security cluster van Europa en European Cyber Capital.

In Den Haag zijn 13.400 personen werkzaam in de veiligheidssector, waarvan circa 80% werkt in de niet-traditionele veiligheidssector (Policy Research, cijfers 2012). Om de kern van 13.400 personen zit een schil van 12.200 werkzame personen bij gerelateerde onderdelen van ministeries, overige HSD partners en veiligheid **gerelateerde organisaties. De omzet van het Haagse veiligheidscluster bedraagt € 1.7 miljard euro en realiseert daarmee een toegevoegde waarde van € 820 miljoen euro.**

Het veiligheidscluster is een vernieuwend cluster dat in de regio Den Haag sinds 2006 een bovengemiddelde jaarlijkse groei van 4.1 procent in werkgelegenheid heeft gerealiseerd. De Nederlandse economie als geheel vertoonde in de periode 2006 – 2012 een gemiddelde jaarlijkse werkgelegenheids groei van 0.6 procent.

De forecast van Policy Research (2014) voorziet een omzetsijging van 50% in 2020 ten opzichte van 2012 en ruim 25% extra banen per 2020 bij een gemiddeld groeiscenario. In een hoog groeiscenario is in 2020 een verdubbeling van de omzet haalbaar en een toename van 5.000 banen in de regio Den Haag. Uitgaande van een groei van vooral hoogwaardige veiligheid gerelateerde werkgelegenheid stijgt de toegevoegde waarde sneller dan **de omzet, van € 0.8 miljard nu naar € 1.8 miljard in 2020.**

HSD hanteert voor de regio Den Haag de doelstellingen uit het hoge groeiscenario van Policy Research als eigen doelstellingen. Deze doelstellingen zijn slechts haalbaar als sprake is van een actieve, ondernemende lokale overheid die HSD ziet als hét vehikel om de afname van banen in de regio te compenseren. De regionale ambities van Den Haag in termen van omzet, toegevoegde waarde en werkgelegenheid in het veiligheidsdomein zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Doelstellingen regio Den Haag	2014	2020	2025
Omzet	€ 1.7 mld	€ 3.4 mld	€ 4.3 mld
Toegevoegde waarde (bijdrage aan bruto regionaal en nationaal product)	€ 0.8 mld	€ 1.8 mld	€ 2.3 mld
Banen	13.400	18.400	21.400

De ambities van de regio Den Haag gericht op de enablers voor groei en innovatie en bedrijvigheid in het veiligheidsdomein zijn hieronder weergegeven.

INNOVATIE EN BEDRIJVGHEID			
Indicator	Nu	2020	2025
Aantal bedrijven op gebied van veiligheid, waarvan:	400	550 ⁷	650
- > 100 werknemers	23 (74% v.d. banen)		
- 50-100 werknemers	24 (13% v.d. banen)		
- < 50 werknemers	350 (14% v.d. banen)		
Aantal hoofdkantoren van private bedrijven op gebied van veiligheid met > 100 werknemers, -waarvan internationale hoofdkantoren	12	16 ⁸	19
	7	10	12
Aantal overheidsinstellingen op gebied van veiligheid met > 100 werknemers, - waarvan intergouvernementele organisaties	11	12 ⁹	13
	3	4	5
Private R&D uitgaven (voor projecten gericht op veiligheid)	€ 22 mln ¹⁰	€ 44 mln ¹¹	€ 55 mln
Aantal bedrijven op gebied van veiligheid in MKB innovatie top-100	0	3 ¹²	4

⁷ Stijgt mee met het beraamde aantal banen.

⁸ Stijgt mee met het beraamde aantal banen.

⁹ Beperkte stijging vanwege de inschatting dat de mogelijkheden tot het aantrekken van extra overheids- en intergouvernementele organisaties gering is.

¹⁰ Dit cijfer is exclusief. Inclusief TNO = € 90 mln.

¹¹ Stijgt mee met de beraamde omzetgroei

¹² Gebaseerd op het aantal banen in Den Haag t.o.v. nationaal

ENABLERS			
Indicator	Nu	2020	2025
Beschikbaarheid van voldoende human capital			
Aantal eerstejaars studenten binnen domein van security			
- MBO	384	527 ¹³	613
- HBO	153	210	244
- WO	330	503	577
Aanwezigheid van een open, excellent onderzoekssysteem			
% internationale studenten (hoger onderwijs)			
- HBO	5,1%	7,5% ¹⁴	10%
- WO	10,5%	15%	20%
Aantal promovendi/onderzoekers	74	102 ¹⁵	130
Voldoende financiële ondersteuning			
Publieke R&D uitgaven (voor projecten gericht op veiligheid)	€ 9,3 mln ¹⁶	€ 18,6 mln ¹⁷	€ 23,5 mln
Internationaal concurrerend voorzieningenniveau			
Positie in fDi-index (mid-sized cities)	> top 10	Top 10	Top 5

De ambities van de regio Brabant

Het Dutch Institute for Technology, Safety & Security vindt zijn oorsprong in de Brainport regio Eindhoven. Het is een triple helix instituut dat invulling geeft aan de Brainportstrategie in het veiligheidsdomein. De strategie is er onder meer op gericht dat de **Brainport in 2020 behoort tot de top van de Europese toptechnologieregio's**, de economie dan met 3% groeit en er complete werkgelegenheid is. De uitdaging is om antwoorden te ontwikkelen op maatschappelijke vraagstukken. De topsectoren high tech systems en materials (HTSM) en de creatieve sector zijn in de Brainport regio sterk ontwikkeld en bieden kansen voor toptechnologische innovaties in het veiligheidsdomein. Daarnaast is social innovation van grote betekenis voor innovaties in het veiligheidsdomein. Technologische innovaties maken veel meer mogelijk dan we vanuit ethische, juridische, bestuurlijke en politieke overwegingen mogelijk kunnen en willen maken. Nieuwe samenwerkingen qua vorm en inhoud, andere maatschappelijke coalities en vele andere social innovations bieden kansen op vernieuwing van veiligheidsaanpakken. Het is daarom dat vanaf het begin de samenwerking gezocht is met Tilburg en de Tilburgse universiteit. Technology en social innovation zijn in het DITSS nauw met elkaar verbonden.

De doelstellingen van het DITSS:

- Stimuleren en ontwikkelen van bedrijvigheid in het veiligheidsdomein;
- Stimuleren van innovatie op het gebied van veiligheid;
- Stimuleren van de ontwikkeling van kennis en kunde over veiligheid;
- Bijdragen aan een veiligere samenleving.

Het DITSS legt haar focus, in ieder geval voor de korte termijn, op actuele veiligheidsvraagstukken die zich lenen voor snelle en goede eerste resultaten en die de toegevoegde waarde van de samenwerkingspartners in en met het DITSS aantonen.

De volgende overwegingen en uitgangspunten bepalen de scope van het DITSS:

- het DITSS sluit aan bij de voor Brabant kenmerkende combinatie van economische slagkracht, **innovatie en een zekere "sense of community"**; **op andere terreinen dan veiligheid heeft deze specifieke 'cultuur' zich immers inmiddels bewezen, zoals bijvoorbeeld in de high-tech en de maakindustrie. Vanuit deze 'Brabantse' basis kunnen innovatieve aanpakken vervolgens op nationale en internationale schaal worden verbreed of ingevoerd;**
- het DITSS werkt vraag gestuurd aan prettig en veilig samenleven in steden en dorpen. Veel voorkomende criminaliteit, high impact crime en maatschappelijke ondermijning hebben naast de

¹³ Aantal MBO- en HBO eerstejaars studenten stijgt mee met het aantal banen. Aantal eerstejaars WO studenten stijgt mee met het aantal banen + een additionele +/- 50 studenten van de Cyber Security Academy

¹⁴ Stijging gelijk aan landelijke HSD ambitie voor 2020

¹⁵ Stijgt mee met het beraamde aantal banen

¹⁶ Betreft onderwijs- en publieke instellingen

¹⁷ Stijgt mee met de beraamde omzetgroei

directe schade voor burgers, bedrijven en overheid ook indirecte effecten op de leefbaarheid van wijken, de zorg, de financiële wereld en het vertrouwen in de overheid;

- het DITSS richt zich op het relatief hoge niveau van criminaliteit in Brabant en sluit aan bij diverse lopende initiatieven in dat verband;
- het DITSS sluit aan op en werkt intensief samen met andere regionale (HSD en TSS), nationale (IFV, CCV, Politieacademie) en internationale initiatieven gericht op innovatie in het veiligheidsdomein. Naast samenwerking gaat het hierbij ook om afstemming van activiteiten op programmaniveau;
- het DITSS zoekt naar kansen om het vergroten van de veiligheid en de veiligheidsbeleving onderdeel te laten zijn van een integrale aanpak, waarin verschillende partijen daadwerkelijk samenwerken;
- binnen het DITSS ligt de nadruk op het intelligent combineren van sociale en technologische innovatie;
- Kansrijke ontwikkelingen liggen met name op de terreinen van big data (het verzamelen en analyseren van grote hoeveelheden data), veilig internet (cyber security en cyber resilience), sensing ('verplaatste' waarneming via intelligente sensoren zoals camera's) en designing out crime (veilig inrichten publieke ruimte, o.a. door beïnvloeding van zintuigen via licht, geur en kleur). Deze terreinen zijn inhoudelijk geavanceerd en bovendien rijkelijk ontwikkeld in het DITSS-werkgebied;
- Uitgangspunt is daarbij voor DITSS dat digitale en fysieke verschijningsvormen van (on)veiligheid en criminaliteit in toenemende mate verbonden zijn en door elkaar lopen; aandacht voor cybercriminaliteit is daarom vanzelfsprekend en onvermijdelijk.

De regionale ambities voor Brabant in termen van omzet, toegevoegde waarde en werkgelegenheid in het veiligheidsdomein zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Doelstellingen Brabant	2014	2020	2025
Omzet	€ ... mld	€ ... mld	€ ... mld
Bijdrage aan bruto regionaal en nationaal product (toegevoegde waarde)	€ ... mld	€ ... mld	€ ... mld
Banen

De prestatie-indicatoren gericht op innovatie en bedrijvigheid en de enablers voor groei zijn hieronder weergegeven.

INNOVATIE EN BEDRIJVGHEID			
Indicator	Nu	2020	2025
Aantal bedrijven op gebied van veiligheid			
Aantal (internationale) hoofdkantoren			
Private R&D uitgaven (voor projecten gericht op veiligheid)			
% innovatieve bedrijven			
% innovatieve bedrijven die (internationaal) samenwerken			
Aantal geregistreerde patenten			

ENABLERS			
Indicator	Nu	2020	2025
Beschikbaarheid van voldoende human capital			
Aantal studenten binnen domein van security (MBO, HBO en WO)			
Aantal nieuw afgestudeerden binnen domein van security			
Aanwezigheid van een open, excellent onderzoekssysteem			
Aantal internationale (co-)publicaties			
Citatie-impact van totale output			
Aantal internationale studenten			
Aantal (internationale) promovendi/onderzoekers			
Voldoende financiële ondersteuning			
Publieke R&D uitgaven (voor projecten gericht op veiligheid)			
Geïnvesteed durfkapitaal			
Internationaal concurrerend voorzieningenniveau			
Positie in fDi-index			

De ambities van de regio Twente

De afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in innovatieve oplossingen op het gebied van veiligheid in Twente. De aanleiding daarvoor is de impact van belangrijke gebeurtenissen zoals de vuurwerkramp. De veiligheidsregio, de brandweer, het bedrijfsleven en kennisinstellingen zijn initiatiefnemers van deze innovaties.

Uit onderzoek van Saxion Hogeschool en Universiteit Twente wordt duidelijk dat de veiligheidssector in de regio Twente sterk vertegenwoordigd is in zowel de regio als in Nederland. Bedrijven en kennisinstellingen die zich geheel of gedeeltelijk richten op veiligheid, zijn samen goed voor 5.835 arbeidsplaatsen en een omzet van bijna **€1,2 miljard**. Het Twentse veiligheidscluster bestaat voornamelijk uit private bedrijven (166). Er zijn daarnaast een tiental instellingen of instituten vanuit de overheid of kennisinstellingen actief op het vlak van veiligheid. Het grootste deel van de werkgelegenheid en omzet op het vlak van veiligheid is in de innovatieve maakindustrie.

De ambitie van Twente is om een bovengemiddelde groei te realiseren door intensievere samenwerking die wordt opgezet en in te zetten op de realisatie van verschillende Field Labs in de regio Twente waar innovatie wordt gestimuleerd. Dit is ook nodig omdat in Twente de werkloosheid 12,4% bedraagt ten opzichte van 10,1% landelijk. De veiligheidssector is een kans voor Twente om banen te creëren en die kans neemt Twente serieus.

Veiligheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid door burgers, bedrijven en overheid. Twente Safety en Security (TS&S) streeft in triple helix verband een samenleving na die actief betrokken is bij de veiligheid van het woon, werk - en leefklimaat en die adequaat kan anticiperen op onvoorziene gebeurtenissen. Het resultaat is een veerkrachtig Twente. Dit realiseert TS&S door samen innovatieve oplossingen te ontwikkelen en toe te passen. Hierbij maken we gebruik van de kansen die sociale en technische innovatie bieden en die met behulp van innovatieve trainings- en belevingsvormen in de gehele regio Twente worden getest.

TS&S streeft de volgende doelstellingen na:

- Meer werkgelegenheid creëren in Twente
- Het woon, werk en leefklimaat in Twente op het zelfde veiligheidsniveau houden. Dit doen we door te **innoveren en op die manier nieuwe veiligheidsrisico's te verminderen.**
- Een internationale positie verwerven voor Twente op het gebied van veiligheid en innovatie.

TS&S richt zich de komende jaren op het combineren van sociale, technologische en procesinnovatie om zodoende te komen tot innovaties die technisch hoogstaand zijn, waarbij zowel burgers, bedrijven als overheid een verantwoordelijkheid nemen en waarin professionals en anderen goed getraind en opgeleid zijn om deze innovaties te kunnen gebruiken. Een veerkrachtige samenleving is daarbij het sleutelwoord. Er is de afgelopen jaren veel energie gestoken in een veilig Nederland en een veilig Twente. Twente is één van de veiligste regio's in Nederland. Meer energie steken in een nog veiligere regio is niet de prioriteit. Onze prioriteit ligt in het kunnen omgaan met nieuwe veiligheidsrisico's die de komende jaren ontstaan zoals: cyberaanvallen, water, klimaat,

minder geld voor zorg en kritieke infrastructuur. De doelstelling is om de veiligheid op het huidige niveau te houden. De Twentse cultuur van samenwerken is een belangrijk ingrediënt om gezamenlijk oplossingen te bedenken, te ontwikkelen en te toetsen voor een veerkrachtig Twente. Oplossingen die ook toegepast kunnen worden in andere delen van Nederland en de wereld. Daarbij maakt TS&S gebruik van sterke partners in het **triple helix verband**. **Universiteit Twente heeft veiligheid gekozen als één van haar top drie thema's**. Saxion Hogeschool is al sterk verbonden met onderzoek en onderwijs op het gebied van veiligheid. De veiligheidsregio Twente en de regionale Brandweer staan bekend om hun innovaties op veiligheidsgebied. In het bedrijfsleven zijn sterke partijen aanwezig zoals Thales, Ten Cate en Vredestein en zijn er veel innovatieve spin-off bedrijven rondom de Universiteit Twente.

Onder de vlag van Twente Safety and Security lopen een aantal kansrijke innovatieprogramma's die de komende jaren worden doorontwikkeld. Daarbij gaat het onder andere om faciliteiten die de afgelopen jaren op het voormalig vliegveld Twente zijn gerealiseerd. Dit zijn: Troned (brandweer trainingscentrum Oost-Nederland), Risk Factory en Safety Field Lab. Kijkend naar de toekomst biedt dit een unieke mogelijkheid voor Nederland om in Twente een scala aan unieke Field labs te ontwikkelen die Europees aanzien krijgen. Het vliegveld in Twente biedt ruimte (letterlijk en figuurlijk) en faciliteiten om een aantal functies te realiseren die elders in Nederland nauwelijks mogelijk zijn.

Het zorgvuldig uitbouwen van de huidige innovaties in Twente vindt plaats aan de hand van een in 2015 op te stellen routekaart. In deze routekaart zijn vier lijnen aangebracht. De eerste lijn is het duurzaam verankeren en borgen wat er is. De meeste Twentse veiligheidsinitiatieven zijn gestart vanuit de overheid. Een doorontwikkeling naar publiek-private constructies of de innovatie overdragen naar bedrijven is belangrijk om ervoor te zorgen dat projecten en pilots verduurzamen tot producten en diensten met een solide business case.

De tweede lijn is het innovatievliegwiel verder aanjagen door de samenwerking tussen burgers, bedrijven, kennisinstituten, maatschappelijke organisaties en overheid te stimuleren. Mede hierdoor worden nieuwe innovaties mogelijk gemaakt die ook nodig zijn voor de uitvoering van wettelijke taken van de overheid. Om nieuwe innovaties te ontwikkelen zijn nieuwe functies en faciliteiten (field labs) benodigd. Een aantal field labs ontstaan op het vliegveld die daar logischerwijs gehuisvest kunnen worden in combinatie met High Tech Materials. Bijvoorbeeld de realisatie van een test- en oefencentrum voor Drones. Er ontstaan op andere plekken in Twente ook field labs zoals een stadscentrum met allerlei sensoren om innovatieve bewakingsconcepten te testen, een zorginstelling uitgerust met sensoren en robots en andere plekken die zijn uitgerust met intelligente technologie bijvoorbeeld een wijk met ouderen, scholen, bedrijventerreinen en plekken waar veel evenementen plaatsvinden. We zien op die manier in combinatie met de bestaande field labs zoals Nanolab, Thales High Tech Systems Park en Safety Field Lab verschillende nieuwe field labs ontstaan in het Twentse landschap. Daar kunnen allerlei nieuwe innovatieconcepten die in Twente of elders zijn ontwikkeld worden uitgetest en beproefd.

Het uitbouwen van de geborgde innovaties tot krachtige functies is de derde lijn. Te denken valt hierbij aan de uitbouw van Troned als nationaal en Europees multidisciplinair oefencentrum, en het inrichten van de Riskfactory op meerdere plekken in Nederland (waarbij de Riskfactory Twente het innovatieve centrum blijft) en Tec4se doorontwikkelen tot een 24/7 operationele Crowd Control Room.

De laatste lijn in de routekaart is het verbinden van partijen. De netwerkfunctie van TS&S is van belang om **katalysator te zijn in Twente, om Twente ook nationaal en Europees samen met de regio's Den Haag en Eindhoven/Tilburg op de kaart te zetten en nodig om de samenwerking met de veiligheidsclusters HSD en DITSS te optimaliseren.** Binnen het kader van de Nationale Innovatie Agenda Veiligheid wil Twente op de **afgesproken thema's de reeds in gang zijnde innovaties vanuit publiek-private samenwerking verder ontwikkelen en beschikbaar maken.**

De regionale ambities voor Twente in termen van omzet, toegevoegde waarde en werkgelegenheid in het veiligheidsdomein zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Doelstellingen Twente	2014	2020	2025
Omzet	€ 1,2 mld	€ 1,9 mld	€ 2,4 mld
Bijdrage aan bruto regionaal en nationaal product (toegevoegde waarde)	€ 0,5 mld	€ 0,8 mld	€ 1,0 mld
Banen	5.835	8.200	10.500

De prestatie-indicatoren gericht op innovatie en bedrijvigheid en de enablers voor groei zijn:¹⁸

INNOVATIE EN BEDRIJVGHEID			
Indicator	Nu	2020	2025
Aantal bedrijven op gebied van veiligheid	p.m.	p.m.	p.m.
Aantal (internationale) hoofdkantoren van private bedrijven op het gebied van veiligheid > 100 werknemers	p.m.	p.m.	p.m.
Private R&D uitgaven (voor projecten gericht op veiligheid)	p.m.	p.m.	p.m.
% innovatieve bedrijven	p.m.	p.m.	p.m.
% innovatieve bedrijven die (internationaal) samenwerken	p.m.	p.m.	p.m.
Aantal geregistreerde patenten	p.m.	p.m.	p.m.

ENABLERS			
Indicator	Nu	2020	2025
Beschikbaarheid van voldoende human capital			
Aantal studenten binnen domein van security (MBO, HBO en WO)	p.m.	p.m.	p.m.
Aantal nieuw afgestudeerden binnen domein van security	p.m.	p.m.	p.m.
Aanwezigheid van een open, excellent onderzoek systeem			
Aantal internationale (co-)publicaties	p.m.	p.m.	p.m.
Citatie-impact van totale output	p.m.	p.m.	p.m.
Aantal internationale studenten	p.m.	p.m.	p.m.
Aantal (internationale) promovendi/onderzoekers	p.m.	p.m.	p.m.
Voldoende financiële ondersteuning			
Publieke R&D uitgaven (voor projecten gericht op veiligheid)	p.m.	p.m.	p.m.
Geïnvesteed durfkapitaal	p.m.	p.m.	p.m.
Internationaal concurrerend voorzieningenniveau			
Positie in fDi-index	p.m.	p.m.	p.m.

¹⁸ In het eerste kwartaal 2015 worden de gegevens aangeleverd door TS&S op basis van de economische impact studie uitgevoerd door Saxion Hogeschool i.s.m. Universiteit Twente.

Bijlage 2 – Doelstellingen HSD

Uit oprichting acte/statuten Stichting HSD 9 juli 2013, Artikel 3.

1. De stichting heeft ten doel het creëren van een nationaal veiligheidscluster van internationale allure met Den Haag als centrum met als inhoudelijke terreinen nationale veiligheid, urban security, cyber security, forensics en bescherming van vitale infrastructuur, zulks teneinde:
 - a. de internationale concurrentiepositie van de BV Nederland in de sector Veiligheid te vergroten; en
 - b. publiek-private samenwerking in het veiligheidsdomein te stimuleren.

2. De stichting tracht dit doel onder meer te bereiken door:
 - a. het samen met de triple helix partijen (overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen) formuleren van de strategie ten behoeve van het realiseren van de doelstelling. De stichting organiseert de 'governance' op het uitvoeren van de strategie;
 - b. het uitbouwen van het cluster en het leggen van de juiste allianties met de andere (inter)nationale 'veiligheidsverbanden', met de meest betrokken departementen, i.e. Ministerie van Veiligheid en Justitie, Ministerie van Economische Zaken en Ministerie van Defensie, de clusters rondom Eindhoven en Twente en met de metropool regio Rotterdam Den Haag, de provincie, het Rijk en de EU;
 - c. - het stimuleren van samenwerking en innovatie door onder andere gezamenlijk te investeren in projecten ten behoeve van innovatie en kennisontwikkeling, alsmede het beter afstemmen van vraag en aanbod;
 - d. - het creëren van een optimale kennis, innovatie en valorisatie omgeving door het realiseren van innovatiehuizen, livinglabs, HSD-Office als support bureau, een financieringsvehicel en fysieke locatiebundeling tot een HSD-Campus;
 - e. - het vergroten van de beschikbaarheid van gespecialiseerd personeel en aanstormend talent via opleidingen en training en daarbij bovendien onderwijs, onderzoek en valorisatie te koppelen;
 - f. ----- het versterken van het vestigingsklimaat en de internationale zichtbaarheid van The Hague Security Delta als *Security Port to Europe* door onder andere het organiseren of uitvoeren van handelsmissies, marketing en communicatie en acquisitie van nieuwe organisaties, bedrijven en naar Singapore, Canada, Oostkust US en BRIC landen congressen.

De bijbehorende rollen van de diverse triple helix partijen staan vermeld in Bijlage 2.

Bijlage 3 – Rolverdeling van de triple helix partners

Ministerie van Veiligheid en Justitie:

- Richt zich op het behalen van maatschappelijk rendement
- Bepaalt behoeften en voert in regie op gezamenlijke vraagarticulatie bij de publieke veiligheidspartners, voor zover behorend tot haar taakveld
- Regisseert samen met EZ vanuit de Nederlandse maatschappelijke en economische belangen de agenda richting Europa (zoals Horizon2020)
- Regisseert/coördineert een verwervingsagenda met oog voor innovatie en relateert die aan het Inkoop Innovatie Urgent programma van EZ
- Acteert actief in innovatieprojecten en livinglabs
- **Zet het eigen “veilig door innovatiefonds” in, en stemt deze met in achtname van de NIAV en de eigen innovatieagenda zo veel mogelijk inhoudelijk af met andere fondsen en financieringsinstrumenten.**
- **Financiert (mede) concrete programma’s en producten van HSD die een nationaal maatschappelijk belang dienen, zoals de werkzaamheden rondom de NIAV, denktank nationale veiligheid en bepaalde kennisinhoudelijke/contextbepalende studies**

Ministerie van Economische Zaken:

- Richt zich op het behalen van economisch rendement
- Faciliteert de vermarkting van innovaties door deze zichtbaar te maken tijdens bijvoorbeeld handelsmissies en Holland Branding
- Initieert en faciliteert het Inkoop Innovatie urgent programma, organiseert kennisoverdracht met behoeftestellers, juristen en inkopers in het Nederlandse veiligheidsdomein
- Brengt de algemene financieringsmogelijkheden van RVO zoveel mogelijk in relatie tot de andere financieringsinstrumenten en fondsen
- Bezielt samen met de regionale ontwikkelingsmaatschappijen de organisatie van een early seed fonds
- Steunt HSD als nationaal cluster en verdergaande clusterontwikkeling vanuit economisch perspectief door inzet van ter beschikking staande middelen zoals het bieden van podia en entrees, communicatie, financiering
- Actieve bevordering van het vestigingsklimaat voor R&D werkers en internationale hoofdkantoren

Lokale/regionale overheid:

- Richt zich op de regionale economische ontwikkeling
- Stelt livinglabs beschikbaar, participeert in lokale veiligheidsinnovatieprojecten, brengt deze in ten behoeve van de partners van HSD
- Organiseert en (mede) financiert nieuwe infrastructuur, zoals de uitbreiding en exploitatie van de HSD campus, testbeds en de human capital agenda
- Investeert/(mede) financiert de exploitatie van de stichting HSD/uitvoeringsorganen HSD-Office, DITSS, TS&S
- Steunt de clusterontwikkeling, door het bieden van een podium, inzet van communicatie-instrumenten, financiering ten behoeve van de economische ontwikkeling, draagt bij met personeel, **zet eigen fte’s die zich bezig houden met economische ontwikkeling actief** in (beleid, uitvoering zoals acquisitie gesprekken)
- Draagt zorg voor actieve koppeling HSD met de regionale ontwikkelingsmaatschappijen
- Bevordert het regionale/lokaal vestigingsklimaat

Bedrijven:

- Richten zich op economisch en maatschappelijk rendement
- Pakken een actieve rol in de clusterontwikkeling, vanuit gezamenlijk én eigen belang
- (Mede) initiëren vanuit en investeren in concrete R&D innovatieprojecten die in lijn zijn met de NIAV en klantbehoeften
- Zijn actief in pre competitieve samenwerking in de triple helix op de themagebieden van HSD.
- Dragen bij aan kenniscreatie, kenniscirculatie en de uitvoering van de human capital agenda.
- Helpen actief andere partners om de internationale foodprint te vergroten
- Stellen R&D kennis beschikbaar in de triple helix en richten zich binnen de Triple Helix op open innovatie

Kennisinstellingen

- Richten zich op maatschappelijk en economisch rendement
- Pakken een actieve rol in de clusterontwikkeling
- **Houden bij hun onderwijs en onderzoeksprogramma's rekening met de NIAV**
- Stimuleren zo mogelijk kenniscirculatie
- Activeren verbindingen van fundamenteel en toegepast onderzoek aan innovatieprojecten
- Helpen actief andere partners om de internationale foodprint te vergroten

Bijlage 4 – HSD in een internationale vergelijking met andere clusters

In 2012 is een benchmark uitgevoerd om inzicht te krijgen in vergelijkbare clusters elders in de wereld. Uit de benchmark van 9 clusters uit de veiligheidssector, HTSM sector, etc., komen de volgende clusters als meest succesvol naar voren:

- SIGNUM, Berlijn: een veiligheidscluster in de regio Berlijn/Brandenburg, Duitsland
- Brainport Eindhoven: HTSM (en veiligheids)netwerk in de regio Eindhoven, Nederland
- Aerospace Toulouse: cluster gericht op aerospace in de regio Toulouse in Zuid-Frankrijk

Hun selectie was gebaseerd op de volgende succeskenmerken:

- Behalen van geformuleerde doelstellingen;
- Omzet en financiële onafhankelijkheid;
- Functionaliteit netwerk (groei netwerk, succes van samenwerking binnen netwerk, etc.);
- Innovatief karakter;
- Creatie werkgelegenheid;
- Positieve spin-off voor de eigen regio en de maatschappij als geheel.

HSD neemt deze succeskenmerken als uitgangspunt voor het eigen handelen.

Cluster	Sector	Soort bedrijven	Kennisinstellingen	Overheid	Aantal deelnemers	Centrumfunctie	Ambitieniveau	Geografische focus
SIGNUM	Veiligheid	MKB/Groot	Ja	Ja	Ong. 127	Specifieke trekkers in subsectoren	Zeer hoog	Internationaal en nationaal
Ottawa	Veiligheid	MKB/Groot	Minder belangrijke rol	Ja	Ong. 200 (400 in directory)	Ja, zoals het voormalige OCRI (tegenwoordig Invest Ottawa)	Laag	Internationaal en nationaal
San Diego	Veiligheid, maar deelnemers over sectoren heen)	MKB/Groot	Ja	Ja	-	Ja, in vorm adviesraad met daarin triple helix (vertegenwoordiging vanuit kennisinstellingen, overheid en bedrijfsleven)	Zeer hoog	Internationaal en nationaal
Aerospace Toulouse	Aerospace	MKB/Groot	Ja	Ja	550 bedrijven (1600 totaal)	Ja, triple helix. Vooral Airbus, overheid, etc.	Zeer hoog	Internationaal en nationaal
Brainport	HTSM, Lifesciences, agrifood	MKB/Groot	Ja	Ja	300 bedrijven	Ja, triple helix. Vooral Philips, in mindere mate ook ASML, NXP, etc. TU/e, overheid (specifiek gemeenten)	Zeer hoog	Internationaal en nationaal
DITSS	HTSM, veiligheid	MKB/ Groot	Ja	Ja	10 partners, 20 betrokken organisaties	Ja, triple helix. BP, Universiteiten, gemeenten/ provincie	Zeer hoog	Internationaal en nationaal
DPI	Chemie	MKB/Groot	Ja	Ja	30 bedrijven, 40 kennisinstellingen.	Ja, triple helix	Hoog	Internationaal en nationaal
Silicon Valley	HTSM (vooral ICT)	MKB/Groot	Ja	Ja	150 grotere, 7000 kleinere organisaties (niet allemaal onderdeel van cluster).	Ja, meerdere centra. Stanford University en een twintigtal grote organisaties	Zeer hoog	Internationaal en nationaal

Cluster	Sector	Soort bedrijven	Kennisinstellingen	Overheid	Aantal deelnemers	Centrumfuncties	Ambitieniveau	Geografische focus
Oost NV	Agrofood, High Tec, Life Sciences en grondbeleid	MKB/groot	Ja	Ja	166 participaties (samenwerkingen).en 2200 betrokken bedrijven.	Ja, met name overheid	Zeer hoog	Regionaal, nationaal, met internationale zoektocht naar cliënten
HSD	Veiligheid	MKB/groot	Ja	Ja	Kerngroep van ongeveer 10-20 (sector meer dan 300 bedrijven).	Trekkers in innovatiehuizen uit triple helix	Zeer hoog	Internationaal, nationaal

Uit de benchmark van 9 clusters zijn drie archetypes aan clusters voortgekomen. Het eerste archetype (A) omvat clusters die gekenmerkt worden door een homogeniteit aan deelnemers, waarbij de publieke sector dominant is als trekker. Het tweede archetype (B) wordt gekenmerkt door een grote heterogeniteit van deelnemers en meer privaat initiatief. Het derde archetype (C) wordt gekenmerkt door een heterogeniteit aan deelnemers (minder sterk dan bij het tweede archetype), een combinatie van publiek-privaat initiatief en semi-gereguleerde samenwerking. De drie clusters die als meest succesvol uit deze benchmark naar voren zijn gekomen, vallen allen onder het derde archetype. Hieronder is een schema opgenomen (tabel 2) waarin de drie archetypes naast elkaar zijn gezet:

Onderscheidende factoren	Type A	Type B	Type C
Deelnemers	Homogeniteit deelnemers	Heterogeniteit deelnemers	Heterogeniteit deelnemers (minder sterk dan type B)
Mate van regulering van samenwerking	Gereguleerde samenwerking	Meer organische samenwerking	Semi-gereguleerde samenwerking op case-by-case basis
Rol privaat/publiek	Publieke sector dominant als trekker	Meer privaat initiatief	Combinatie privaat/publiek initiatief
Samenwerking op traject	Samenwerking op groot gedeelte traject	Samenwerking op kleinere gedeelten traject	Samenwerking zowel deels als volledig op traject

Bijlage 5 - Rol HSD-Office

In bijzonder richt de HSD-Office zich op de uitvoering van het urgentieprogramma en op taakniveau is dat als volgt te omschrijven:

- Netwerkbeheer/community management, verbinding en ontsluiting van kennis en facilitering, dat wil **zeggen het organiseren van het netwerk op inhoudelijke thema's en het aanbrengen van verbindingen**; de HSD-Office faciliteert vanuit de inhoud de vorming van PPS/Triple Helix consortia en zorgt voor **toeleiding naar en het optimaal 'richten' van financieringsinstrumenten en kapitaal**. Het faciliteren en aanjagen van business incubator/accelerator programma en bijdragen aan de ontwikkeling van livinglabs en benutting van de HSD-Campus als nationaal innovatie centrum veiligheid.
- Communicatie en Public Affairs, dat wil zeggen het bouwen aan duurzame relaties van HSD-partners voor gezamenlijke belangen en doelstellingen; hieronder valt ook het bevorderen en organiseren van interregionale samenwerking binnen Nederland, het verbinden van HSD aan diverse grote events/ internationale congressen en internationale samenwerking met vergelijkbare clusters en internationale organisaties zoals de EU.
- Internationale business development en Acquisitie, dat wil zeggen het etaleren/uitdragen van het nationaal veiligheidscluster en de internationaal onderscheidende innovaties, het initiëren van en deelnemen aan/ontvangen van inkomende en uitgaande handelsmissies; het onderzoeken en (laten) wegnemen van belemmeringen voor de vestiging van buitenlandse ondernemingen; het werven van relevante conferenties en beurzen voor de regio; het vinden van business development opportuniteiten; het verkrijgen van leads t.b.v. het acquireren van bedrijven en instituties.
- Het organiseren van een talent community en daarbij zorgdragen voor ontsluiting van onderwijs, training, stages, vacature middels de portal van securitytalent, die in samenwerking met partners tot uitvoering komt.
- De uitvoering van de governance van de stichting en daarbij tevens het opstelling van sleuteldocumenten zoals de strategie en de NIAV.

Bijlage 6 – Services HSD partnership

Aanbod HSD Netwerk Partners (MKB's)

Strategische sturing	<ul style="list-style-type: none"> Formele stem in het beleid van Stichting The Hague Security Delta: door middel van de jaarvergadering kunt u mede invloed uitoefenen op de koers van het cluster
Informatiepositie	<ul style="list-style-type: none"> Vast contactpersoon: de MKB Coördinator van MKB Connect Informatie over relevante ontwikkelingen in en rondom het veiligheidscluster, via de website, nieuwsbrief, Issue Briefs en HSD Cafés (presentaties en discussies over relevante veiligheidsonderwerpen, met aansluitend netwerkborrel)
Advisering: 20 uur advies via MKB Connect	<p>MKB Connect adviseert u over of brengt u in contact met experts die uw bedrijf of project verder kunnen brengen in het veiligheidsdomein. U kunt daarbij denken aan:</p> <p>Advies over innovatie en groei</p> <ul style="list-style-type: none"> Advies over innovatie(proces) door specialisten van Kamer van Koophandel en TNO Eénmaal per jaar een technisch consult van TNO Organisatie van kennis- en expertbijeenkomsten Doorverwijzing naar relevante personen en organisaties binnen HSD Begeleiding bij het vormen van partnerships of consortia Informatie over aansprakelijkheid, vergunningen, contracten, algemene voorwaarden Informatie over internationaal zakendoen <p>Begeleiding bij financieringsvraagstukken en/of het verkrijgen van toegang tot fondsen</p> <ul style="list-style-type: none"> HSD Stimuleringsfonds (cofinanciering voor innovatieve veiligheidsprojecten) Innovation Quarter (Regionale Ontwikkelingsmaatschappij) Financieringsinstrumenten van NWO, voor wetenschappelijk onderzoek aan Nederlandse universiteiten en instituten Subsidies en regelingen van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en de Europese Unie (Horizon 2020) Private investeerders Specialisten van o.a. de Rabobank <p>Overige vraagstukken</p> <p>MKB Connect werkt met een brede achterban van experts die u kunnen helpen bij het succesvol ontwikkelen van uw bedrijf of innovatieproject, waaronder bancaire zaken (Rabobank); subsidie advies (ERAC), fiscaal advies (Baker Tilly Berk); juridische vraagstukken (BarentsKrans); intellectueel eigendom (V.O.); stakeholder alignment en positionering (Alignment Factory).</p>
Zichtbaarheid	<p>Via HSD heeft u speciale toegang tot een podium in de HSD communicatie-activiteiten en evenementen. U kunt daarbij denken aan een jaarlijks event in de HSD Campus met demonstraties en presentaties van bedrijven en innovatieprojecten. Maar ook aan doorverwijzing van media of congresorganisaties, wanneer zij HSD vragen om experts voor een interview of presentatie. En natuurlijk vermelding van uw logo en contactgegevens op de HSD website, die al 5.000 bezoekers per maand trekt.</p>
Netwerken en matchmaking	<p>HSD kan u helpen bij het vinden van businesspartners en het in contact komen met potentiële opdrachtgevers. Via onder andere events, matchmaking bijeenkomsten, kennissessies, handelsmissies, participatie in HSD Innovatiehuizen en MKB Connect.</p>
Huisvesting	<p>Als HSD partner kunt u voorzieningen van de HSD Campus huren. Ook brengen we u graag in contact met partijen die u kunnen helpen aan passende huisvesting.</p>
Handelsmissies	<p>Via HSD heeft u toegang tot in- en uitgaande handelsmissies op het gebied van veiligheid.</p>

Aanbod HSD Netwerk Partners **(Overheden, NGO's, kennisinstellingen)**

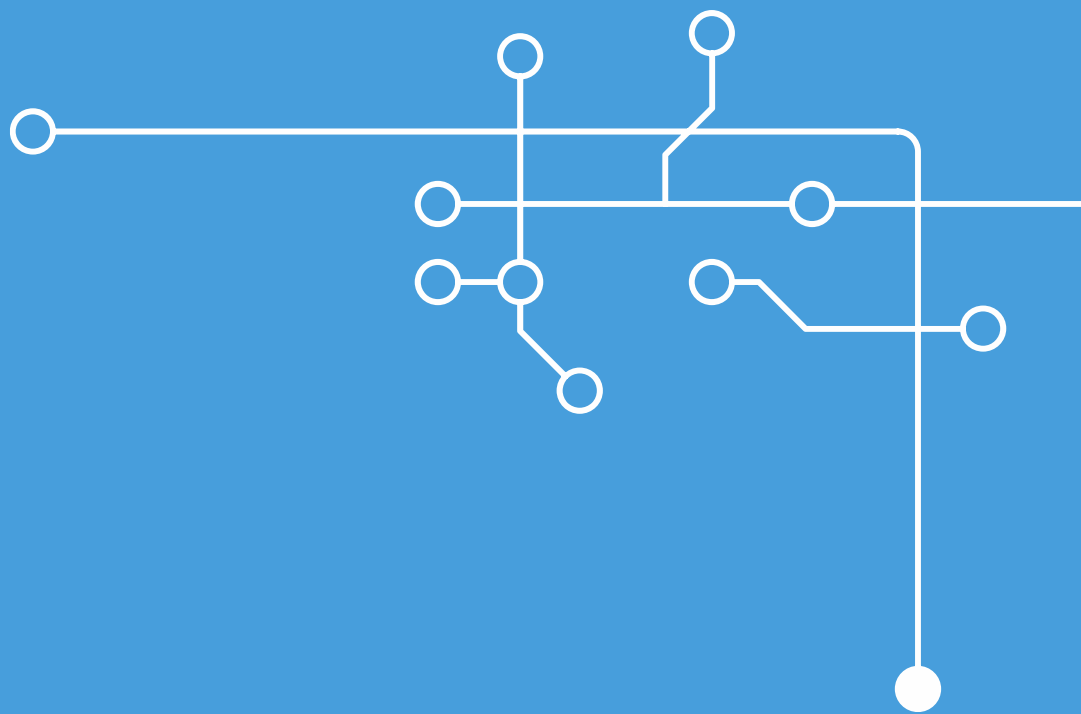
Strategische sturing	<ul style="list-style-type: none"> Formele stem in het beleid van Stichting The Hague Security Delta: door middel van de jaarvergadering kunt u mede invloed uitoefenen op de koers van het cluster
Informatiepositie	<ul style="list-style-type: none"> Vast contactpersoon van de HSD Directie Informatie over relevante ontwikkelingen in en rondom het veiligheidscluster, via de website, nieuwsbrief, Issue Briefs en HSD Cafés (presentaties en discussies over relevante veiligheidsonderwerpen, met aansluitend netwerkborrel)
Begeleiding bij financieringsvraagstukken en/of het verkrijgen van toegang tot fondsen	<ul style="list-style-type: none"> HSD Stimuleringsfonds (cofinanciering voor innovatieve veiligheidsprojecten) Innovation Quarter (Regionale Ontwikkelingsmaatschappij) Financieringsinstrumenten van NWO, voor wetenschappelijk onderzoek aan Nederlandse universiteiten en instituten Subsidies en regelingen van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en de Europese Unie (Horizon 2020) Private investeerders Specialisten van o.a. de Rabobank <p>Overige vraagstukken</p> <p>HSD werkt met een brede achterban van experts die u kunnen helpen bij het succesvol ontwikkelen van uw bedrijf of innovatieproject, waaronder bancaire zaken (Rabobank); subsidie advies (ERAC), fiscaal advies (Baker Tilly Berk); juridische vraagstukken (BarentsKrans); intellectueel eigendom (V.O.); stakeholder alignment en positionering (Alignment Factory).</p>
Netwerken, facilitatie en verbinding bij PPS en triple helix samenwerking	<p>Stichting HSD faciliteert bij de vorming van publiek private samenwerkingen. Activiteiten daarbij bestaan bijvoorbeeld uit het aan tafel brengen van de juiste partners, het mede uitnodigen en het voorzitten van bijeenkomsten. Deze dienstverlening beslaat circa 20 uur. Daarboven dienen aparte afspraken gemaakt te worden.</p>
Netwerken en matchmaking	<p>HSD kan u helpen bij het vinden van business partners en het in contact komen met potentiële opdrachtgevers. Via onder andere events, matchmaking bijeenkomsten, kennissessies, handelsmissies, participatie in HSD Innovatiehuizen en MKB Connect.</p>
Huisvesting	<p>Als HSD partner kunt u voorzieningen van de HSD Campus huren. Ook brengen we u graag in contact met partijen die u kunnen helpen aan passende huisvesting.</p>
Handelsmissies	<p>Via HSD heeft u toegang tot in- en uitgaande handelsmissies op het gebied van veiligheid.</p>

Aanbod HSD Premium Partners

Strategische sturing	<ul style="list-style-type: none"> • Formele stem in het beleid van Stichting The Hague Security Delta: door middel van de jaarvergadering kunt u mede invloed uitoefenen op de koers van het cluster; • HSD organiseert voor Premium en Founding Partners een jaarlijks ‘top-level meeting’. Hier ontmoet u ministers, burgemeesters en/of topambtenaren (onder andere van het Ministerie van V&J) alsmede RvB en/of directies van bedrijven uit de veiligheidssector.
Informatiepositie	<ul style="list-style-type: none"> • Uw eerste aanspreekpunt is de HSD directie.
Toegang tot strategische kennis en inhoudelijke advisering	<ul style="list-style-type: none"> • Recht op 10 uur inhoudelijk advies (trekkingsrecht). Het gaat daarbij om kennis van veiligheidsexperts, die wordt verstrekt vanuit de kennisfunctie van HSD; • HSD ontwikkelt rapporten en onderzoeken over veiligheid en het veiligheidscluster, die we uitsluitend verstrekken aan Premium en Founding Partners. Daarnaast verschijnt 6x per jaar een HSD Issue Brief over relevante veiligheidsthema’s.
Zichtbaarheid/marketing	<p>Speciale toegang tot en een podium in HSD communicatiemiddelen en evenementen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uw bedrijfsgegevens/logo vrijwel bovenaan het partneroverzicht op de HSD website (5.000 bezoekers p/ maand); • Jaarlijks event in HSD Campus met demonstraties en presentaties van bedrijven en innovatieprojecten; • Doorverwijzing van media of congresorganisaties, wanneer zij HSD vragen om experts voor een interview of presentatie. Op die manier heeft een aantal partners via HSD goede exposure gekregen in o.a. het NOS achtuurjournaal en TEDx Secure Societies.
Netwerken, facilitatie en verbinding bij PPS en triple helix samenwerking (consortia vorming)	<p>Stichting HSD faciliteert bij de vorming van publiek private samenwerkingen. Activiteiten daarbij bestaan bijvoorbeeld uit het aan tafel brengen van de juiste partners, het mede uitnodigen en het voorzitten van bijeenkomsten. Deze dienstverlening beslaat circa 20 uur. Daarboven dienen aparte afspraken gemaakt te worden</p>
Toegang tot fondsen	<p>HSD informeert over en begeleidt u -voor zover mogelijk- bij het verkrijgen van toegang tot fondsen, waaronder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • HSD Stimuleringsfonds (cofinanciering voor innovatieve veiligheidsprojecten); • Subsidies en regelingen van o.a. de EU (Horizon 2020), V&J, de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en NWO; • InnovationQuarter (regionale ontwikkelingsmaatschappij) en private investeerders.
Netwerken en matchmaking	<p>HSD kan u helpen bij het vinden van business partners en het in contact komen met potentiële opdrachtgevers. Via onder andere events, matchmaking bijeenkomsten, HSD Cafés, kennissessies, handelsmissies, participatie in HSD Innovatiehuizen en MKB Connect.</p>
Handelsmissies	<p>Als Premium Partner heeft u voorrang bij in- en uitgaande veiligheidshandelsmissies.</p>

Aanbod HSD Founding Partners

Strategische sturing	<ul style="list-style-type: none"> • Positie in het bestuur van Stichting The Hague Security Delta (HSD Board); • HSD organiseert voor Premium en Founding Partners een jaarlijks ‘top-level meeting’. Hier ontmoet u ministers, burgemeesters en/of topambtenaren (onder andere van het Ministerie van V&J) alsmede RvB en/of directies van bedrijven uit de veiligheidssector.
Informatiepositie	<ul style="list-style-type: none"> • Uw eerste aanspreekpunt is de HSD directie.
Toegang tot strategische kennis en inhoudelijke advisering	<ul style="list-style-type: none"> • Recht op 20 uur inhoudelijk advies (trekkingsrecht). Het gaat daarbij om kennis van veiligheidsexperts, die wordt verstrekt vanuit de kennisfunctie van HSD; • HSD ontwikkelt rapporten en onderzoeken over veiligheid en het veiligheidscluster, die we uitsluitend verstrekken aan Founding en Premium Partners.
Zichtbaarheid/marketing	<p>Speciale toegang tot en een podium in HSD communicatiemiddelen en evenementen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uw logo prominent op de homepage van HSD website (5.000 bezoekers p/ maand); • Uw bedrijfsgegevens/logo bovenaan het partneroverzicht op de HSD website; • Uw logo en/of bedrijfsnaam in overige communicatiemiddelen van HSD, zoals bijvoorbeeld de HSD Campus brochure en de FD-advertentie (november 2013); • Jaarlijks event in HSD Campus met demonstraties en presentaties van bedrijven en innovatieprojecten; • Doorverwijzing van media of congresorganisaties, wanneer zij HSD vragen om experts voor een interview of presentatie. Op die manier heeft een aantal partners via HSD goede exposure gekregen in o.a. het NOS achtuurjournaal en TEDx Secure Societies.
Consortiumvorming	<p>HSD brengt u in contact met relevante personen en organisaties binnen het veiligheidscluster en begeleidt u bij het vormen van partnerships of consortia. Ook heeft u via HSD toegang tot de HSD innovatieprogramma’s, waaronder Smart Secure Zones, Cyber Resilient City en International Policing 2.0.</p>
Toegang tot fondsen	<p>HSD informeert over en begeleidt u -voor zover mogelijk- bij het verkrijgen van toegang tot fondsen, waaronder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • HSD Stimuleringsfonds (cofinanciering voor innovatieve veiligheidsprojecten); • Subsidies en regelingen van onder andere de Europese Unie (Horizon 2020), V&J, de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en NWO; • Innovation Quarter (regionale ontwikkelingsmaatschappij) en private investeerders.
Netwerken en matchmaking	<p>HSD kan u helpen bij het vinden van business partners en het in contact komen met potentiële opdrachtgevers. Via onder andere events, matchmaking bijeenkomsten, HSD Cafés, kennissessies, handelsmissies, participatie in HSD Innovatiehuizen en MKB Connect.</p>
Handelsmissies	<p>Als Founding Partner heeft u voorrang bij in- en uitgaande veiligheidshandelsmissies.</p>
Huisvesting, training- en innovatie-voorzieningen	<p>Met voorrang voorzieningen van de HSD Campus huren. Via HSD heeft u ook toegang tot onder andere het Forensic Field Lab van het NFI, het Cyber Security Lab van TNO en het lab van ENCS. Daarnaast informeren we u graag over passende huisvesting, om in het hart van HSD te ondernemen.</p>

The Hague Security Delta
Wilhelmina van Pruisenweg 104
2595 AN Den Haag
070 302 81 80

info@thehaguesecuritydelta.com
www.thehaguesecuritydelta.com
 [@HSD_NL](https://twitter.com/HSD_NL)